

Vi velger fellesskapet

Taler

Hadia Tajik

Dato

21 april 2017

Sted

Oslo

Omstendigheter

Tale til Arbeiderpartiets landsmøte

1 Arbeiderpartiet.no

Gode landsmøte,

5 Som jeg har gledet meg til dette. I snart to år har vi arbeidet hardt med partiprogrammet. Nå er tiden inne for at landsmøtet, vårt høyeste organ fullfører arbeidet.

10 Denne gang har sentralstyret vært programkomite - og noen har spurt meg, er dere sikre på å få nok motstand? Tør landsmøtet å ha egne forslag?

For å si det sånn:

15 De som spør om det, kjenner dette partiet veldig dårlig.

Dette programmet blir best når landsmøtet har satt sitt preg på det.

Og partiledelsen har ikke stemmerett en gang - tenk på dét!

20 Kraften til Arbeiderpartiet kommer fra organisasjonen.

Her er det folk fra alle deler av landet.

25 Folk fra mellom bakkar og berg, slik som Lene [Vågslid] fra Dalen i Tokke.

Og noen som bokstavelig talt er fra utmed havet, slik som Bjørnar [Skjæran] fra Lurøy.

30 Her er det folk fra grender,

Og fra steinutte strender.

Det er vårt partis store styrke.

35

Vi er alle.

Hele Norge er representert hos oss.

40 Selv har jeg vokst opp i vest,

i ei bygd med 351 innbyggere - og sikkert dobbelt så mange kuer.

Hvis du gnir deg litt i øyet når du kjører inn i Bjørheimsbygd risikerer du å ha
45 gått glipp av at du var der.

Så har jeg bodd mange år i Oslo. Der måtte jeg gni meg i augene av helt andre
grunner - der var det mye folk!

50 Det bodde sikkert 351 mennesker bare i bygården min.

Det er noe av skjønnheten ved Norge.

Vi har fjell, fjorder, tettsteder og byer.

55

Vi lever så ulike liv.

Men vi skal ha like muligheter.

60 Det er viktigere enn på lenge.

De rikeste 10 prosentene eier over halvparten av all formuen i landet.

De fattigste 20 prosentene har ikke formue.

65

De har gjeld.

Forskjellene øker.

70

Det er alvorlig. Ikke bare for de som lever i bunnen av denne utviklingå.

Det er alvorlig for oss alle.

75 For skjønnheten ved landet vårt er nettopp som Ivar Aasen beskriver:

Lat no andre om storleiken kivast

Lat deim bragla med rikdom og høgd

Millom kaksar eg lite kann trivast

80 Millom jamningar helst er eg nøgd.

Mellom jamningar helst er eg nøgd.

Gode landsmøte,

85

Vi må starte her.

Med begrunnelsen for hvorfor vi kommer med ny politikk.

90 Det er ikke bare fordi det er kjekt med nye forslag.

Eller fordi vi liker å oppdatere oss litt av og til.

Det er fordi vår tid krever noe nytt av oss.

95

At forskjellene øker er én av grunnene.

Og det handler ikke bare om penger.

100 Det handler også om muligheter.

Det handler om folks tilgang til makt, å kunne sette dagsorden, bestemme.

Og det handler om vår tilgang på talent.

105

Når barn fra familier med lav inntekt og liten utdanning sjeldnere lykkes på skolen, er det først og fremst vårt felles tap - vi mister deres klokskap. Vi mister deres kreativitet og arbeidsevne. Gudene skal vite at vi trenger det.

110

Spesielt nå.

For tiden vi går inn i nå,

115 Vel, nå må vi snu på hver krone.

Vi må gjøre som mor pleide: Spørre oss selv - kan vi få mer ut av disse pengene? Kan vi gjøre dette billigere? Kan vi prioritere bedre?

120 Tiårene som ligger foran oss blir trangere tider.

Vi blir flere eldre som lever lenger. En fantastisk ting - men det gir oss også noen utfordringer.

125 Færre må skape verdier som skal deles på flere. Det krever at vi tenker nytt.

Nye næringer vil erstatte gamle. Vi må legge til rette for det.

130 I mange år har ting bare blitt bedre. Velstand. Utdanning. Muligheter. Det har økt.

Nå ser vi at det kan snu.

135 Både fordi de økonomiske forskjellene øker.

Men også fordi kravene og forventningene øker.

Til alt du skal ha: Som datamaskin og ipad til skolearbeidet.

140 Til alt du skal mestre: Som programmering og digitalisering.

Til alle stedene du skal være: Ikke bare på fritidsklubben, men på Facebook, Instagram, Snapchat og - ikke spør meg hva det er - men Jodel, skal du også være på.

Avstandene øker.

Og det handler ikke lenger bare om penger.

150

Det handler om hvordan vi ser verden: Er det gjennom solbrillene til en glad-jente på 16 år som blogger om livet sitt og drømmene sine, eller det nedslåtte blikket til en mann på 60 som har mistet jobben og står med liten tro på at han noen gang vil få en ny?

155

Ser vi verden gjennom vinduet til toppsjefen i toppetasjen til et stort selskap? Eller gjennom bussruta der faren som er på vei til jobb nummer to den dagen sitter - for å skrape sammen nok penger til familien?

160 Avstand handler ikke bare om penger.

Det handler om levde liv.

Om håp.

165

Troen på at det finnes en bedre framtid, der det er plass til deg og de du er glad i.

(Voiceover - Kvinnestemme):

170

«Noen ganger kan du våkne opp og tenke på nok en verdiløs dag. Du har ikke noen holdepunkter. Du har ikke noen verdi».

Skjerm: Verdiløs. Ikke noen holdepunkter. Ikke noen verdi

175 (Voiceover - Mannsstemme):

«Jeg har en mye dårligere økonomi. Jeg har utviklet et mye dårligere selvbilde. Å være i jobb og føle at du er til bruk for noe, er veldig viktig.»

Skjerm: Dårligere økonomi. Dårligere selvbilde.

180

(Voiceover - Kvinnestemme):

Du får mange tanker. Er du ikke god nok? Er du ikke flink nok?»?

185 Skjerm: God nok? Flink nok?

Stemmene er historiene til folk som ble intervjuet av TV2 i fjor høst. Det begynner å bli mange slike historier nå.

190 115.000 mennesker.

- det er så mange at hvis de holder de hverandre i hendene, kan de lage en lenke her fra Folkets Hus i Oslo til Folkets Hus i Porsgrunn

195 - så mange er det i dag som er arbeidsledige.

Dette er folk som ønsker å jobbe, være selvstendige, ha sin egen inntekt, forsørge familien sin.

200 De siste par månedene har ledighetstallene begynt å gå litt ned.

Men:

Årsaken til at ledigheten går ned er ikke at flere kommer i arbeid.

205

Sysselsettingen går ikke opp.

De ledige går ikke fra å være ledige til å være i jobb.

210 Her er vi ved kjernen av problemet:

Det er mange flere som ønsker arbeid enn disse tallene viser.

Noen har gått på dagpenger i to år, og er nå over på sosialhjelp.

215

Noen mottar arbeidsavklaringspenger eller er uføre.

Noen er under utdanning. Men ønsker egentlig å jobbe.

220 Noen er bare hjemme. Men ønsker egen inntekt.

Legger vi til de som ønsker seg jobb - øker tallet til 300.000.

225 Så hvis alle disse står hånd i hånd, så rekker de ikke bare herfra til Porsgrunn.

De rekker forbi Kristiansand - og helt bort til Flekkefjord, ved grensa til Rogaland.

230 Dette, gode landsmøte, må vi gjøre noe med.

Det er vår aller viktigste oppgave!

Er det noe Arbeiderpartiet skal få til, så er det å få folk ut i arbeid.

235

Mange av de som er utenfor arbeid er unge menn. Andelen unge menn utenfor arbeid har økt. Noen har droppet ut av skolen, andre er uføre. Noen ønsker arbeid, andre har gitt opp.

240 Dette er en farlig utvikling. Det siste Europa trenger nå, er flere sinte unge menn som opplever at de ikke har muligheter. At skolen ikke klarte å ta vare på dem, at arbeidslivet ikke vil ha dem, at samfunnet ikke har plass til dem.

245 Dette skaper også avstand: Skuffelse og raseri. Følelsen av ikke å bli sett eller forstått. Følelsen av å bli forbigått.

Så hvorfor lager vi ny politikk?

Fordi verden er i forandring.

250

Arbeid er det viktigste av alt.

Det definerer om du er med eller ikke.

255 Om du står på egne bein - eller ikke.

Om du får det livet du drømmer om - eller ikke.

Om barna dine har gode muligheter til å lykkes - eller ikke.

260

Derfor er også arbeid det vi har satt aller høyest i dette programutkastet.

Så er det jo slik, gode partivenner,

265

At politikere skaper ikke arbeidsplasser.

Men politikk former samfunnet arbeidsplassene skal bli skapt i.

270

Det er jo derfor barnehager er viktig. Det bidrar også til næringsutvikling, fordi mor og far kan være i jobb, mens barna blir godt tatt vare på. Og vi sier - klart og tydelig - at vi vil ha flere barnehageplasser og vi vil ha lavere priser.

Derfor er også høykapasitets nettilgang - eller bredbånd - over hele landet viktig.

275

Slik at du kan drive virksomheten din fra der du bor, uansett hvor det er.

Jeg besøkte Sogndal med Ingrid Heggø for en tid tilbake. Der møtte jeg noen utrolig dyktige teknologigutter. Han ene var egentlig svensk, han andre fra Østlandet. Jeg spurte: Hvorfor kom dere hit? Og jeg trodde litt sånn

280

fordomsfullt at det handlet om ei jente. Men nei. De sa: Vi kom hit fordi her får vi det livet vi vil ha - kort vei til natur, vi liker å gå i fjellet, og fiske i fjorden, og - dette er viktig - her er noen av de flinkeste folka på vårt felt.

Vi har noen konkurransefortrinn.

285

Det er på tide å bruke dem.

Noe handler om dyktighet. Kompetanse. Kunnskap.

290

Som på energi og kraft - dette kan vi mye om.

Hav - vi har en lang kystlinje, og mye erfaring fra både det marine og maritime.

Og - ubemanna teknologi.

295

Visste dere det?

At våre folk er blant de flinkeste i verden på ubemanna teknologi? I fjor ble Trondheimsfjorden verdens første forsøksområde for førerløse skip. NTNU, SINTEF og flere høyteknologiske selskaper har gått sammen om å ta de

300

skrittene som virkelig kan revolusjonere skipsteknologien i mange år fremover. Og det skjer her hos oss.

305 Vi er et lite land. Vi kan ikke være gode på alt.

Men på noen områder er vi i verdenstoppen.

I programforslaget er det sidevis med helt konkrete forslag til hva vi skal gjøre
310 for å bli best, skape flere arbeidsplasser i privat sektor, klare å konkurrere internasjonalt.

Som:

315 Ny havstrategi, for virkelig å utnytte kunnskapene og nærheten til havet.

Anlegg og plasser der ny teknologi kan bli testet ut og utviklet mer.

Nye, statlige lånegarantier som kan gjøre at bedrifter som finnes i dag, kan satse
320 skikkelig stort, ta ny risiko, og vokse seg større.

Landsmøte,

Dette er en veldig viktig forskjell på oss og høyresida.

325

De vil ha en passiv næringspolitikk - vi vil ha en aktiv næringspolitikk.

Et godt eksempel er innen fornybar energi.

330 Det er en norsk bedrift som driver med vannkraft, vindkraft, biomasse, fjernvarme.

De leverer kraft til norsk industri,

335 de produserer ny energi til fattige mennesker.

De erstatter kullkraft med ren, fornybar kraft over store deler av verden.

Det er Statkraft, det. Som dessuten er 100 prosent eid av det offentlige.

Den største leverandøren av fornybar energi i Europa er en norsk, statlig, heleid bedrift.

345 Det Høyre skriver om dem i sitt partiprogram - er at de vil ha privatisering.

Høyres statlige eierskapspolitikk er egentlig veldig enkel, og består av to trinn:

350 Steg 1: Demonstrér hvor inkompetent du er som eier - slik Høyre gjorde da de trakk tilbake 5 milliarder kroner fra Statkraft - over natta. Og konsekvensen er at de la planer om investeringer i havbasert vindkraft dødt.

Steg 2: Si at fordi staten er en inkompetent eier, så bør selskapet privatiseres.

355 I vårt programutkast har vi ambisjoner for selskapet.

Vi vil ha en sterkere internasjonal satsing.

Vi vil gi dem en større rolle i utviklingen av fornybar energi i Norge.

360

Vi vil at de bidrar til at norske leverandørbedrifter kan ta del i en internasjonal fornybar satsing.

Dette er aktiv næringspolitikk. Dette er å ville noe,

365

våge noe

og faktisk få det til å skje.

370 Ikke bare å selge noe.

Det er forskjellen på høyresida og Arbeiderpartiet.

Arbeid og verdiskaping handler også om olje og gass.

375

Da den første norske oljen ble produsert i 1971, var Norge blant de industrilandene som hadde lavest inntektsnivå.

380 Vi lå langt bak Sverige og Danmark.

Vi lå bak Italia.

Men så vidt foran Hellas.

385

I dag er vi helt i toppen.

Og det er det flere grunner til.

390 Men en av grunnene er inntektene fra oljen.

Og hvordan vi har valgt å forvalte dem.

395

En arbeidsplass i oljenæringa gir i gjennomsnitt 14 ganger mer verdiskaping enn næringer på fastlandet.

En av dem som har spilt en viktig rolle var vår egen stortingsrepresentant Rolf Hellem fra Nordland.

400

Ved kjøkkenbordet sitt hjemme i Narvik formulerte han i 1971 de ti oljebud. Han skrev dem ikke på steintavler. Men det kunne han nesten ha gjort. For de gjelder den dag i dag.

Budene sa blant annet at oljeressursene skal tilhøre hele folket.

405

Og at det skulle opprettes et eget statlig oljeselskap.

Det var aktiv næringspolitikk - ja, nesten hyperaktiv, vil kanskje noen si. Men det var framsynt, og helt riktig å gjøre.

410

Ett år etter at oljebudene ble laga, kom faren min til Norge.

Han var en av hundretusener som oljå skapte arbeid til

415

- og som skapte arbeid utav oljå.

På Rosenberg verft i Stavanger sveiset han rør til en av plattformene på

Statfjord.

420

Ironisk nok er dette det feltet som Fremskrittspartiet ville selge til utlandet for 10 milliarder kroner.

I dag har det produsert olje og gass for over 1000 milliarder.

425

Skapt tusenvis av arbeidsplasser.

Og det vil fortsatt gi inntekter i mange år.

430

Dette er forskjellen på høyresida og oss: De vil selge ut.

Vi vil bygge opp.

435

I et av Hellems bud stod det også at utvikling av en oljeindustri må skje under nødvendig hensyn til eksisterende næringsvirksomhet og natur- og miljøvern.

Det har vi klart.

I over 50 år.

440

I programforslaget har vi en dissens om petroleumsvirksomhet utenfor Nordland og Troms.

445

Dette har ikke vært et enkelt spørsmål for programkomiteen. Alle standpunkter som finnes i denne saken i den offentlige debatten, har - la meg si det slik - også være representert i programkomiteens diskusjoner. Vi har utviklet et kompromiss.

450

I områdene utenfor Nordland og Troms, foreslår flertallet i sentralstyret å gå ekstra varsomt frem.

Vi foreslår et varig vern av området rundt Lofoten.

Vi foreslår å vente med områdene utenfor Vesterålen og Senja.

455

Og vi foreslår å konsekvensutrede petroleumsaktivitet utenfor Helgeland.

Vi vil ta ekstra hensyn.

460

Det finnes sårbar natur på norsk sokkel.

Det er derfor vi trenger konsekvensutredning.

465

Det betyr ikke nødvendigvis at områdene som blir konsekvensutredet skal åpnes.

Hvis et eneste område skal åpnes - så skal saken behandles av et nytt landsmøte.

470

Og så spør noen:

Hvorfor er det da så viktig å finne en mellomløsning?

Hvorfor ikke vente? Eller bare si nei til alt?

475

Jo - fordi vi er et arbeiderparti.

Og hvis vi finner ut at deler av området kan åpnes, at det finnes gode løsninger for at fisk og petroleum kan eksistere sammen på noen av disse områdene.

480

Så betyr det verdier.

Det betyr inntekter for landet og arbeidsplasser innenfor den største og viktigste næringa vår. Det betyr ringvirkninger lokalt - det stiller vi tydelige krav om - det betyr velferd til flere.

485

Vi vet også at produksjonen kommer til å bli betydelig redusert fram mot 2030 - uansett.

490

Og hvis den nedgangen blir for bratt, kan konsekvensene bli dramatiske.

Både for inntekter, verdiskaping, kompetansemiljøer og arbeidsplasser.

495

For selv om «olja» er viktig - og vil være det i mange år til - så kommer den ikke til å vare evig.

Derfor handler store deler av programforslaget om å satse på nye næringer. Mange av disse vil stå på skuldrene til oljenæringa. Som når vi peker på
500 potensialet i karbonfangst- og lagring. Vi vet at norsk sokkel på sikt kan bli et europeisk sentrallager for CO2, og å ville jobbe for det, det er også aktiv næringspolitikk.

Vi har to generasjonskontrakter i dette landet.
505

Det ene er at vi må sikre klimaet og miljøet for framtida.

Det andre er at vi skylder neste generasjon verdiskaping og velferd. Vi må skape for at de også skal kunne dele.
510

Gode venner.

Begge de to generasjonskontraktene skal vi innfri.

515 Det er vårt løfte til de som kommer etter oss.

Om alle skal med, må flere få jobbe.

Ikke minst gjelder det de unge.
520

Det har ikke vært så mange unge mennesker utenfor arbeid på over 20 år.

Antallet unge uføre øker.

525 Mange av dem har arbeidsevne. Lyst og vilje til å jobbe.

Noen av dem går på arbeidsavklaringspenger. Og ofte blir de bare gående på det. I måneder. År.

530 Da er det ikke godt nok.

Derfor trenger vi en aktivitetsreform. Som vi foreslår i programmet.

Vi må vi ha bedre planlegging og tettere oppfølging, tiltaksplasser for ungdom.

Og vi korter ned antall år unge kan gå på arbeidsavklaringspenger - fordi vi har ingen tid å miste.

540 Etter maks to år på arbeidsavklaring skal jobbgarantien slå inn.

Hovedansvaret faller på NAV.

545 Men kommunene vil også få en plikt. I ytterste konsekvens må det være de som tilbyr disse unge jobb.

Det betyr at ordførerne våre, Hedda i Skien, Odd i Egersund, Alf i Hammerfest, også får en viktig rolle i at ungdommene våre får arbeid. Enten ved å tilby ungdommene jobber hos seg, eller ved å samarbeide med bedrifter og aktører lokalt.

På høyresiden vil noen bare stille krav.

555 De snakker om forventninger, om plikter til de blir blå i fjeset.

Vi vil stille krav.

Men vi vil også stille opp.

560 Det gjør vi med dette forslaget. Begge deler.

Å gjøre det ene uten det andre,

Det er å svikte folk.

565 Vi stiller krav. Vi stiller opp.

Slik sørger vi for at alle skal med.

570 I programutkastet vårt legger vi stor vekt på tidlig innsats i skolen.

Tenk på førsteklasingene våre. Lyset i øynene deres. Gnisten i latteren. De vibrerer nesten av spenning. Den lysten til å lære, den nysgjerrigheten, den

575 tillitten de viser oss - det har vi ansvar for å forvalte.

Det er dette skolepolitikken vår handler om.

Å aldri senke ambisjonene.

580

Men alltid løfte elevene.

Kunnskapene deres,

585

Mestringen deres,

Uansett om de strever med leksene, eller ligger langt foran kameratene sine.

Barns glede og mestring,

590

Folks lykke og trygghet,

handler mye om hvordan det går med dem på skolen. Om de får være en del av et fellesskap, om de får de grunnleggende ferdighetene på plass.

595

Våre viktigste svar handler derfor om dette: En lese-, skrive-, regnegaranti. Flere lærere for de yngste elevene. En skolehelsetjeneste med tid til å hjelpe.

Og vi foreslår en omlegging av Skolefritidsordningen. Det er på tide å stille krav til den. Til innhold og kvalitet, slik at foreldre vet hva de får, og til en makspris som gjør at flere barn kan bruke den. Målet vårt er klart: En aktivitetsskole med kvalitet - som alle barn kan gå i.

600

«Dette kommer til å koste», tenker kanskje noen av dere.

605

Jeg ser Marianne Marthinsen begynner å finne fram kalkulatoren.

Det har dere rett i.

610

Kvalitet koster.

Men ikke å gjøre dette, det koster enda mer.

615 Over tid risikerer vi at lyset i øynene på barna slukner

og at de slutter å vibrere av nysgjerrighet,

men heller dirrer av utålmodighet.

620

Det er en pris vi aldri har råd til å betale.

Det er oppskriften på mer avstand i vårt samfunn.

625 Mellom de som har alle muligheter og de som slett ikke har det.

Mellom de som vil lykkes og de som vil slite.

Kanskje for resten av livet.

630

Vår ambisjon - ja, vårt løfte - må være klart:

Vi skal skape en skole hvor alle barn kan lykkes.

635 Det er det eneste vi har råd til. Og vi gir oss ikke før vi er i mål.

En del av dere kjenner kanskje Tarjei fra Finnmark.

Han var på Utøya den 22. juli 2011. Han ble skutt i beinet og falt ti meter.

640

Rett før påske - den dagen skattemeldingen kom - la han ut en melding på Facebook:

«Fikk igjen på skatten sa du? Jeg har også fått igjen på skatten.», skrev Tarjei.

645

Han fortalte at han var på rehabilitering på Sunnaas sykehus.

At han de siste årene har hatt et 20-talls operasjoner,

650 Blitt behandlet av kirurger, fysioterapeuter og psykolog.

Han skriver:

655 Så jeg har også fått igjen på skatten.

Fått hjelp til å overleve,

leve

660

og til å fortsatt kunne le.

Fått hjelp til å se at livet har gleden og lyset som mål;

665 ikke tristhet og mørke.

Uten å måtte ofre en tanke på at det skulle måtte gå utover lommeboka.»

Vi får alle igjen. Hver dag.

670

Skolene som ungene våre går på.

Omsorgen våre foreldre og besteforeldre får.

675 Veiene vi kjører på.

Skinnet fra gatelyset.

Tiden med barnet når vi har foreldrepermisjon.

680

Og ikke minst får vi trygghet.

Trygghet for at hvis noe skulle skje:

685 Hvis vi blir syke eller får en skade - da skal fellesskapet være der for oss.

Uten at vi trenger å tenke på pengene.

Det er ikke noen selvfølge at det er slik.

690

Kutter man i skattene blir det mindre til fellesskapet.

Det er enkel matematikk.

695

For oss er svaret da enkelt:

Vi velger fellesskapet.

700

Vi vil ha et godt helsevesen også i årene framover.

Vi vil ha flere dyktige lærere som har tid til hvert enkelt barn.

Vi vil ha et bedre psykisk helsevern,

705

flere fagfolk i barnehagene våre,

og varme hender og kloke hoder i eldreomsorgen.

710

Og vi vet at tiden da vi bare kunne hente stadig mer penger ut av oljefondet er over.

Vi trodde den tiden ville komme en gang i neste tiår.

715

Men Siv Jensen og Erna Solberg - jeg håper at dere hører meg nå:

Dere har brukt penger som egentlig tilhører neste generasjon.

Og dere har sørget for at det tidspunktet kom ekstra raskt.

720

Så det tidspunktet - er nå.

Skatt gir oss trygghet.

725

Det gir oss tjenester vi trenger.

Og det reduserer forskjellene mellom folk.

Derfor sier Arbeiderpartiet nei til flere skattelett til de som har mest.

Fordi vi trenger pengene i eldreomsorgen - i skolen - i helsevesenet.

Og derfor foreslår vi at de som tjener mest, som har mest,

735

skal betale litt mer.

I programmet foreslår vi å ta inn 15 av de 21 milliardene Erna Solberg har kuttet skattene.

740

Og vi gjør det fordi - som Tarjei skriver - vi får igjen på skatten.

Takk skal du ha, Tarjei. Fordi du minnet oss på nettopp det.

745

Jeg har lyst til å si noe om faget som heter kristendom-, religion, livssyn og etikk, eller KRLE.

Her er det en dissens.

750

Jeg tilhører flertallet i programkomiteen, som foreslår å beholde K-en.

Jeg forstår de som har vært skeptiske. Tidligere handlet K-en ikke bare om navnet, det handlet om innholdet, det handlet om et krav om 55 prosent kristendomsundervisning, det handlet om detaljstyring - og det var mange gode grunner til å si nei.

755

Nå er det ingen slike rigide prosentkrav til innholdet lenger. K-en bare markerer at kristendommen har en særlig historie hos oss.

760

Og det er jo sant.

Vi kjenner det i diktninga til Petter Dass, eller i Sigrid Undset sine historiske romaner. Vi oppdager det til og med når vi leser om Ask Burlefot i Sangen om den røde rubin. For når Agnar Mykle skriver sitt oppgjør med tankesettet om at man må vente med sex til etter ekteskapet, så er det også et oppgjør med tradisjonell kristendom.

765

Det er enda et eksempel på brytningen mellom det kirkelige og det verdslige,

770 som har formet dette landet.

Og det står i skolens formålsparagraf: «Opplæringa skal byggje på grunnleggjande verdiar i kristen og humanistisk arv og tradisjon».

775 Det er fordi denne arven gjennomsyrrer institusjonene våre og historien vår.

Og det er helt greit.

780 Vi må regne med at Gud klarer seg selv, vår politikk er ikke for henne. Jeg tror ikke hun har stemmerett engang...

Vi lager politikk for folk.

785 Jeg tror det er ganske mange i Norge som er redde for at det Norge de kjenner er i ferd med å forandre seg. Det handler ikke bare om innvandring, det handler blant annet om teknologi, om å stå i kø for å få enkel cappuccino med lettmelk, det handler om friere seksualitet, mindre skam og færre tabuer.

790 Norge er i forandring. Det er grunnleggende sett bra. Det har gitt oss likestilling, velstand og frihet. Og dette er seiere vi aldri kompromisser på.

Samtidig kan disse endringene og tempoet i dem også skape avstand.

Jeg vet litt om avstand.
795 Jeg har alltid vært for hvit for mine,
Og alltid vært for svart for dem,
Mamma ba meg være stolt av meg,
Og be de andre klappe igjen

800 Det sier Karpe Diem i en av sangene sine.

Jeg tror det er dette det handler om.

Være stolt av seg selv.

805

Være trygg.

Balansere.

810

Da blir noe som ellers ville vært fremmed, nemlig forandring, modernitet, mindre farlig - fordi også de som savner det som var, ser at det som kommer fremover er forankret i vår historie.

815 Jeg tror at hvis vi ikke har med oss dette, hvis vi prøver å distansere oss fra det som var, så skaper vi bare avstand - mellom de som husker det gamle og de som drømmer om det nye.

Og det vi trenger fremover,

820

Er å gjøre avstandene mindre,

Forskjellene små,

825 Og mulighetene større.

Da bør vi klare å si:

Her er vår felles historie.

830

Her er vår felles framtid.

Og på ny vise at vi er en bevegelse som klarer å få alle med.

835 Den siste tiden har det vært viktig for Fremskrittspartiet å stå opp for de kristne symboler.

Det er vel og bra.

840 Men jeg er ikke helt sikker på hvor godt de har lest sin Bibel.

Jeg liker å gjøre leksene mine. Jeg har til og med en sang om å gjøre leksene sine som jeg - synger mens jeg vasker og rydder - den kan vi ta en annen gang.

845 Så jeg fikk med meg det som står skrevet i Forkynneren - 5. kapittel, 4. vers:

«Det er bedre at du ikke gir noe løfte enn at du lover og ikke holder ord».

850 Foran forrige valg lovte Fremskrittspartiet mye.

Og mye har vi fått.

Men ikke helt slik folk forestilte seg. Eller som de lovte.

855

Etter fire år med Høyre og Fremskrittspartiet i regjering har vi fått

høyere bensinpriser,

860 høyere avgifter,

mer bompenger,

mer trygdeeksport,

865

og nye rekorder i asylankomster.

Ikke har det blitt statlig eldreomsorg.

870 Og jaggu driver Mullah Krekar og reker omkring fortsatt.

Vi har laga et programutkast som er økonomisk ansvarlig, med politikk det er mulig å gjennomføre.

875 Vi lover det vi kan holde.

Vi holder det vi lover.

Gode landsmøte,

880

Det finnes ingen større ære enn å lage ny politikk i Arbeiderpartiet.

For det vi vedtar som vår politikk nå,

885 Det blir framtida til landet senere.

En politikk,

890 For flere folk i arbeid.

For de små og store fellesskapene.

Med blick for det nye, forankret i det gamle.

895

Jeg vil takke sentralstyret for god innsats og stor tålmodighet.

Jeg vil takke partikontoret - Mari, Øyvind, Silje, Amund og fler - for et enormt arbeid.

900

Og jeg vil takke alle som har brydd seg. Engasjert seg. Sendt inn forslag. Nesten 5000 i alt.

Nå er det opp til dere.

905

Og jeg er trygg på resultatet.

At vi får et program som står på solid, sosialdemokratisk grunn.

910 Et program som tar oss et skritt nærmere et samfunn hvor alle er med.

Millom kaksar eg lite kann trivast
Millom jamningar helst er eg nøgd.

915 Takk for oppmerksomheten og ha en fortsatt god debatt.

Kilde

arbeiderpartiet.no

Emner

920

Arbeiderbevegelsen, Arbeiderpartiet, Landsmøtetale, Partipolitikk

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/vi-velger-fellesskapet>